

Hem > ... > Familjfrågor Och Arv > Arv > Begränsningar I Fråga Om Arv – Särskilda Regler > France

Begränsningar i fråga om arv – särskilda regler

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Frankrike

1 Finns det särskilda regler enligt denna medlemsstats lagstiftning som, med hänsyn till ekonomiska, familjemässiga eller sociala förhållanden, begränsar eller påverkar arvskiftet med avseende på fast egendom, vissa företag eller andra särskilda kategorier av tillgångar som är belägna i denna medlemsstat?

I Frankrike finns det särskilda regler som avviker från den allmänna arvsrätten både när det gäller arvsordningen (*dévolution successorale*) (1) och fördelningen av kvarlåtenskapen (*partage successoral*) (2).

1. Särskilda regler om arvsordningen

Arvsordningen är en mekanism som avgör vilka personer som ska ärva den avlidnes kvarlåtenskap.

I fransk lagstiftning och rättspraxis har särskilda regler om arvsordningen fastställts för att ta hänsyn till vissa tillgångars specifika karaktär. De är tillämpliga på följande tillgångar:

Arvegods

De särskilda reglerna om arvegods (*souvenirs de famille*) har fastställts i rättspraxis.

Arvegods är objekt som huvudsakligen har ett personligt och subjektivt värde för familjen, t.ex. brev till familjen, porträtt, möbler med familjens vapensköld osv. Dessa tillgångar bär vittnesmål om familjehistorien och utgör därför ett känslomässigt arv snarare än ett ekonomiskt, vars betydelse för familjen medför att de regler som är tillämpliga på överföringen av dem måste organiseras på ett särskilt sätt, i synnerhet för att undvika att tillgångarna skingras på ett sådant sätt att den familjeaspekt som är central för deras värde går förlorad. (Grimaldi, M., *Droit patrimonial de la famille*, Dalloz Action, sjunde utgåvan 2021/2022, nr 235.221).

Enligt rättspraxis (se särskilt [första tvistemålsavdelningen, 21 februari 1978, överklagande nr 76-10.561, offentliggjord i rättsfallssamlingen](#)) är reglerna om arvsordningen och fördelningen av kvarlåtenskapen i civillagen (*Code Civil*) inte tillämpliga på dessa tillgångar. Såvida familjemedlemmarna inte har gjort någon bättre överenskommelse eller det föreligger ett testamentariskt förordnande (*disposition testamentaire*) som föreskriver motsatsen, kan dessa tillgångar genom deposition anförtröas den familjemedlem som enligt domstolens bedömning är bäst lämpad att bevara dem. I stället för att överföras till en viss familjemedlem anförtröas därför arvegods åt en familjemedlem som är skyldig hålla dem tillgängliga för de övriga medlemmarna.

Gravplatser

En gravplats är en plats på en kyrkogård (ett valv eller en grav). Gravplatser fyller ett särskilt viktigt syfte för familjen, vilket enligt fransk rättspraxis motiverar ett undantag från den allmänna arvsrätten.

Genom undantag från [artikel 815 i civillagen](#) får gravplatser därför aldrig fördelas mellan arvingarna, utan överförs till dessa, i form av ett stadigvarande gemensamt ägande (*indivision perpétuelle*). I egenskap av gemensamma ägare har arvingarna rätt att begravas på gravplatsen, att få sina familjemedlemmar begravda där och att motsätta sig att personer som inte är familjemedlemmar till den person som förvärvade gravplatsen (*concessionnaire*) begravs där.

Litterära och konstnärliga rättigheter

Enligt [artikel L. 111-1 i upphovsrättslagen](#) (*code de la propriété intellectuelle*) föreskrivs att upphovsrätten (*droit d'auteur*) omfattar intellektuella och ideella aspekter (t.ex. rätten att offentliggöra ett verk, rätten att sätta sitt namn på ett verk, rätten till respekt för ett verk osv.) samt ekonomiska aspekter (t.ex. rätten till ersättning för offentliggörande av ett verk).

För att skydda upphovsrätten innehåller upphovsrättslagen flera särskilda bestämmelser som avviker från de normala reglerna om arvsordningen.

När det gäller ekonomiska aspekter anges till exempel i [artikel L.123-6 i upphovsrättslagen](#) att den efterlevande maken har en särskild nyttjanderätt (*usufruit spécial sur le droit d'exploitation*) som omfattar nyttjanderätter som upphovsmannen inte har utnyttjat. I juridisk doktrin anses denna särskilda nyttjanderätt förklaras av det faktum att den efterlevande maken genom sin omsorg antas ha främjat en miljö som bidragit till skapandet av intellektuella verk och att det följaktligen är motiverat att kompensera vederbörande genom en rätt att dra nytta av produkten från detta skapande. (Grimaldi, M., *Droit patrimonial de la famille*, Dalloz Action, sjunde upplagan 2021/2022, nr 235.201).

När det gäller intellektuella och ideella aspekter föreskrivs i [artikel L. 121-2 i upphovsrättslagen](#) att efter upphovsmannens död, ska rätten att offentliggöra upphovsmannens postuma verk utövas av den eller de exekutorer (*exécuteurs testamentaires*) som upphovsmannen utsett under sin livstid. Om det saknas exekutorer, eller efter deras död, ska denna rätt utövas i följande ordning såvida inte upphovsmannen har föreskrivit något annat: av släktingar i nedstigande led, av en make mot vilken det inte finns någon lagakraftvunnen dom om hemskillnad (*jugement passé en force de chose jugée de séparation de corps*) och som inte har ingått ett nytt äktenskap, av andra arvingar än de släktingar i nedstigande led som genom arv kommer att förvärva hela eller delar av kvarlåtenskapen och av de universella testamentstagarna (*légataires universels*) eller gåvotagarna (*donataires*) till hela den framtida kvarlåtenskapen. För de personer som avses i denna artikel skiljer sig därför ordningen från den som föreskrivs i [artikel 734 i civillagen](#) för att fastställa den ordning i vilken den avlidnes arvingar ärver kvarlåtenskapen.

Jordbruksarrende

Ett jordbruksarrende (*bail rural*) är ett avtal om arrende av jordbruksmark eller byggnader från en ägare eller uthyrare (*bailleur*), till en arrendator (*exploitant*), mot hyra. Detta möjliggör exploatering av marken eller byggnaderna för jordbruksverksamhet.

I [artikel L. 411-34 i landsbygds- och havsfiskelagen](#) (*code rural et de la pêche maritime*) föreskrivs i princip att ett jordbruksarrende ska fortsätta till förmån för den avlidnes make/maka, en partner som de hade ingått ett registrerat partnerskap med (*pacte civil de solidarité*) och släktingar till den avlidne som var verksamma i jordbruksföretaget eller som faktiskt hade varit verksamma i det under de fem år som föregick dödsfallet.

Denna särskilda regel motiveras av jordbruksverksamhetens särskilda karaktär. Den avviker från den allmänna rätten på följande sätt:

- Släktingar i sidled (dvs. syskon), som är arvingar till den avlidne enligt den allmänna arvsrätten, kan inte komma i åtnjutande av rätten till jordbruksarrende.
- För att komma i åtnjutande av rätten till jordbruksarrende måste de personer som förtecknas i artikel L. 411-34 i landsbygds- och havsfiskelagen faktiskt ha varit verksamma i jordbruksföretaget före dödsfallet.

Särskilda regler för att skydda ett pars hem

Särskilda regler fastställs för att förhindra att maken eller den registrerade partnern ärver parets hem gemensamt med den avlidnes andra arvingar. Dessa regler, som har fastställts av den anledningen att hemmet är avsett som bostad för familjen, syftar till att bevara livsmiljön för den efterlevande maken eller, när det gäller

hyreskontrakt (*baux d'habitation*), för den avlidnes registrerade partner.

I [artikel 1751 i civillagen](#) fastställs principen om gemensam besittning (*cotitularité*) när det gäller hyreskontrakt. Det föreskrivs således att rätten att hyra fastigheter som varken har yrkesmässig eller kommersiell karaktär och som faktiskt används av båda makarna som deras bostad, oberoende av deras förmögenhetsförhållanden och utan hinder av något avtal om motsatsen, även om hyresavtalet ingicks före äktenskapet eller det registrerade partnerskapet, om parterna gemensamt begär det, ska anses tillkomma båda makarna eller registrerade parterna.

I sista stycket i denna artikel anges om en av makarna eller de registrerade parterna avlider ska den efterlevande maken eller registrerade partnern som har gemensam besittning ha ensamrätt till hyresavtalet, såvida denne inte uttryckligen avstår från det .

Om hemmet tillhör makarna gemensamt eller tillhör den avlidna maken anges det i [artikel 764 i civillagen](#) att en make som har rätt att ärva och som faktiskt hade hemmet som huvudsaklig bostad vid tidpunkten för dödsfallet har rätt att bo kvar i hemmet (*droit d'habitation*) fram till sin död och rätt att använda möblerna (*droit d'usage sur le mobilier*). Till skillnad från regeln om hyreskontrakt är detta undantag endast tillämpligt på gifta par (och inte på par i registrerade partnerskap).

2. Särskilda regler för fördelning av kvarlåtenskapen: prioriterad tilldelning

Fördelningen av kvarlåtenskapen är det sista stadiet i avvecklingen av ett dödsbo. Därmed upphör det gemensamma ägandet, eftersom varje arvinge tilldelas individuella rättigheter över tillgångarna i kvarlåtenskapen som ska fördelas.

Vid fördelningen av kvarlåtenskapen ska man i princip fastställa lika många delar som det finns dödsbodelägare ([artikel 827 i civillagen](#)). Alla delar har i princip samma värde. Om kvarlåtenskapens sammansättning gör det omöjligt att fastställa delar av samma värde kompenseras skillnaden genom en betalning för att utjämna delarna (*soulte*) ([artikel 826 i civillagen](#)).

I [artikel 830 i civillagen](#) anges att ansträngningar bör vidtas vid fastställandet av delarna och deras sammansättning för att undvika uppdelning av ekonomiska enheter och andra samlingar av tillgångar vars upplösning skulle medföra att de minskar i värde.

Dödsbodelägarna kan komma överens om hur varje del ska fördelas. Om de inte kan enas ska delarna fördelas genom lottning.

Vissa tillgångar kan emellertid uteslutas från lottningen och företrädesvis tilldelas en arvinge. I reglerna föreskrivs därför att den efterlevande maken eller någon av dödsbodelägarnakan ansöka om prioriterad tilldelning (*attribution préférentielle*) av

- eventuella jordbruks-, handels-, industri-, hantverks- eller yrkesföretag som de faktiskt är verksamma i eller har varit verksamma i ([artikel 831 i civillagen](#)); denna prioriterade tilldelning gäller enligt lag för alla jordbruksföretag vars areal inte överskrider de gränser som fastställs i dekret från Conseil d'Etat, såvida inte domstolen har beslutat att de fortsatt ska vara samägda ([artikel 832 i civillagen](#)); i andra fall är den föremål för det slutliga avgörandet av den domstol som avgör målet i sak,
- äganderätt till eller rätt att hyra lokaler som de använder som sin faktiska bostad, om de var bosatta där vid tidpunkten för dödsfallet, och möblerna där, samt den avlidnes fordon om de behöver det för att tillgodose sina vardagliga behov ([artikel 831.2.1 i civillagen](#)); denna prioriterade tilldelning gäller enligt lag ([artikel 831.3 i civillagen](#)),
- äganderätt till eller rätt att hyra affärslokaler som faktiskt används i deras affärsverksamhet, samt det lösöre som är nödvändigt för verksamheten ([artikel 831.2.2 i civillagen](#)); denna prioriterade tilldelning är föremål för det slutliga avgörandet av den domstol som avgör målet i sak,
- allt lösöre som är nödvändigt för att använda en jordbruksegendom (*exploitation d'un bien rural*) som den avlidne brukade i egenskap av jordbrukare eller arrendator, om arrendet fortsätter till förmån för den sökande eller om den sökande beviljas ett nytt arrende ([artikel 831.2.3 i civillagen](#)). Denna prioriterade tilldelning är avhängig det slutliga avgörandet av den domstol som avgör målet i sak.

I samtliga fall, även där den prioriterade tilldelningen gäller enligt lag, är den aldrig automatisk. Detta innebär

att den efterlevande maken eller den arvingen som önskar dra nytta av den måste begära detta.

2 Tillämpas dessa särskilda regler enligt denna medlemsstats lagstiftning på arvsskiften som rör ovan nämnda tillgångar oavsett vilken lag som är tillämplig på arvet?

Av de regler om arvsordning som avviker från den allmänna lagstiftningen ovan är endast två tillämpliga oavsett vilken lag som är tillämplig på arvet, nämligen följande:

- Reglerna om prioriterad tilldelning. Högsta domstolen (*Cour de cassation*) konstaterade att reglerna om prioriterad tilldelning på grund av deras ekonomiska och sociala syften utgör överordnade tvingande bestämmelser, vilket innebär att de regler som fastställs i lagen på den ort där den fasta egendomen är belägen är avsedda att tillämpas ([första tvistemålsavdelningen, 10 oktober 2012, överklagande nr 11-18.345, offentliggjort i rättsfallssamlingen](#)).
- Reglerna om upphovsmännens ideella rättigheter (*droit moral des auteurs*). Högsta domstolen angav således att de regler i vilka fastställs att en person som är författare till ett litterärt eller konstnärligt arbete i Frankrike åtnjuter de ideella rättigheter som har fastställts till dennes förmån utgör tvingande lagstiftning ([första tvistemålsavdelningen, 28 maj 1991, överklagande nr 89-19.522 och 89-19.725, offentliggjort i rättsfallssamlingen](#)).

3 Finns det särskilda förfaranden enligt denna medlemsstats lagstiftning som säkrar efterlevnaden av ovan nämnda särskilda regler?

Enligt nationell lagstiftning föreskrivs inga särskilda förfaranden för att säkerställa att ovannämnda särskilda regler följs.

Senaste uppdatering: 20/11/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.